

Гордієнко Лариса Петрівна,

к.е.н.,

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима
Гетьмана»,*

Чиж Богдан Ігорович,

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима
Гетьмана»,*

м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

В умовах які склались в економіці на сьогоднішній день гостро постає проблема ефективності використання державних коштів на підприємствах, особливо в закладах освіти та виходу цих підприємств з фінансової кризи. В цих умовах одним з найбільш дійових інструментів яким підприємство може скористатись для стабілізації свого фінансового стану є впровадження відділу внутрішнього аудиту. Сам внутрішній аудит спрямований на удосконалення системи управління підприємством та запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів, виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності державних бюджетних установ та підвідомчих їй установ, а також на удосконалення внутрішнього контролю на підприємствах.

Законодавчі засади запровадження внутрішнього аудиту в Україні визначені перш за все у ст. 26 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (далі — БКУ), якою передбачено, що розпорядники бюджетних коштів в особі їх керівників організовують внутрішній контроль і внутрішній аудит та забезпечують їх здійснення у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах.

Внутрішній аудит – це незалежна, об'єктивна діяльність з надання рекомендацій і консультаційних послуг, яка має приносити користь організації та покращувати її діяльність. Внутрішній аудит допомагає організації досягати поставлених цілей за допомогою системного, упорядкованого підходу до оцінки й підвищення ефективності процесів управління ризиками та контролю корпоративного управління.

Внутрішній аудит спрямований на збільшення та збереження вартості організації шляхом надання ризик-орієнтованих та об'єктивних аудиторських послуг, консультацій і професійної думки. Державним вищим навчальним закладам України для досягнення сталого розвитку на найближчу і віддалену перспективу з урахуванням сучасного стану державного устрою та економічних перетворень необхідно навчитися виконувати невластиві раніше для них функції маркетингу, розподілу дохідної частини, стратегічного та оперативного

планування розвитку вищого навчального закладу, додаткової професійної освіти.

Ефективність функціонування вищого навчального закладу напряму пов'язана з правильною організацією: обліку доходів і витрат, освітнього процесу, наявністю систем внутрішнього контролю та аудиту та розкриття інформації, яка забезпечує законність і правильність здійснення операцій, врегулювання конфліктів інтересів, наявністю відпрацьованих процедур планування, інвестиційного проектування та управління ризиками, тому впровадження внутрішнього аудиту вищих навчальних закладів є викликом сьогодення.

Аудит вищого навчального закладу є перевіркою діяльності, інструментом ідентифікації проблем, ризиків і невідповідностей, а також моніторингом прогресу в усуненні раніше ідентифікованих невідповідностей. Залежно від того, яка сторона проводить аудит, виділяють внутрішній аудит (проводяться аудиторами з числа підготовлених співробітників вищого навчального закладу), зовнішній і комплексний (спільний) аудити. Згідно з пунктом 8.2.2 ДСТУ ISO 9001:2009 «Системи управління якістю. Вимоги» [1], вищий навчальний заклад повинен проводити аудити (як правило, внутрішні) через певні часові інтервали, для того, щоб визначити, наскільки система управління якістю відповідає запланованим заходам (п. 7.1 ДСТУ ISO 9001:2009) [1], загальним вимогам до системи управління якістю, встановленим вищим навчальним закладом; результативно вона впроваджена і наскільки успішно вона підтримується в робочому стані. Мета внутрішнього аудиту – самооцінка стану і тенденцій освітнього процесу на основі порівняння з кращими досягненнями вітчизняних та зарубіжних вищих навчальних закладів, відповідність матеріально-технічної бази і науково-викладацького складу вимогам законодавства, правильність ведення обліку і звітності навчального закладу в цілому, виявлення відхилень у сфері якості підготовки студентів, слухачів та аспірантів від стратегічної мети, аналіз причин відхилень. На основі отриманої інформації здійснюється вироблення пропозицій керівництву вищого навчального закладу для реалізації на всіх рівнях управління дій, корегуючих і попереджувальних появи невідповідних результатів підготовки фахівців. Внутрішній аудит є одним з інструментів управління для моніторингу та перевірки результативності впровадження і функціонування системи управління якістю. Впровадивши цю систему, керівництво вищого навчального закладу буде в змозі постійно відстежувати інформацію про його функціонування та результативність. Результати внутрішніх аудитів надають такого роду інформацію для аналізу з боку керівництва вузу, що дозволяє розробити коригувальні дії та виявити можливості поліпшення, як окремих процесів, так і системи в цілому. Переваги цього виду контролю над традиційними очевидні. По-перше, керівник вищого навчального закладу сам ініціює контроль, а, отже, зацікавлений в об'єктивних результатах і не схильний виділяти підрозділи і посадових осіб, діяльність яких може бути виведена з-під

перевірки. У вузі формується атмосфера співпраці аудиторів і суб'єктів перевірки, обидві сторони мотивовані на вирішення проблеми.

Процедура передбачає можливість проведення планових та позапланових внутрішніх аудитів. Плановий аудит проводиться не рідше 1 разу на рік відповідно до затвердженої програми. Позаплановий аудит процесу проводиться на вимогу керівника вищого навчального закладу.

Таким чином, планове, систематичне проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю вищого навчального закладу сприяє своєчасному прийняттю адекватних управлінських рішень, спрямованих на усунення і попередження виникнення порушень, що дозволяє підвищити якість надаваних освітніх послуг, і як наслідок, задоволеності як внутрішніх так і зовнішніх споживачів таких послуг.

За результатами своєчасного і якісного внутрішнього аудиту вищий навчальний заклад зможе адаптуватись до вимог сьогодення, стати конкурентоспроможним на ринку освітніх послуг та пройти сертифікаційний аудит по впровадженню систему якості освіти, що буде відповідати вимогам національної системи ДСТУ ISO 9001:2009.

Список використаних джерел:

1. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 22.06.2009 № 225 «Про затвердження національних стандартів України, змін до міждержавних стандартів та скасування нормативних документів».

УДК 339.7

Гриненко Юлія Ігорівна,
*аспірантка кафедри аудиту,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна*

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ

Інтеграційні процеси в Україні призводять до запровадження міжнародних вимог у сфері оподаткування, контролю й аудиту трансфертного ціноутворення. Трансформаційні зміни економіки обумовлюють виникнення нових наукових і практичних завдань аудиту контрольованих операцій, дослідження та вирішення яких може значно підвищити ефективність аудиту підприємства в цілому.

Впровадження в Україні плану BEPS [1], направлено на боротьбу з розмиванням бази оподаткування та виведення прибутку з-під оподаткування, відбувається шляхом внесення поступових змін в податкове законодавство та паралельного посилення контролю за операціями, що можуть бути підозрілими на предмет відмивання та легалізації грошей, отриманих злочинним шляхом